

Završen ovoljetni Filmski festival u Puli s rekordnom produkcijom

Tri prava filma i prosječan ostatak

Piše: **Damir Radić**

U nikad većoj nacionalnoj konkurenciji ovogodišnje Pule kvalitetom su se izdvojila tri filma, a ostatak glavnog programa otpao je na uratke u rasponu od slabih do korektnih. 59. izdanje festivala ostat će upamćeno i po prvom hrvatskom igranom filmu u 3D tehnici, ali i po otkazivanju u zadnji čas jedne od državno dotiranih produkcija. Potonji film, "Djeca jeseni" debitanta **Gorana Rukavine** nije prikazan, kako glasi šturo službeno objašnjenje, zbog "financijskih razloga", pri čemu je javna tajna kako je riječ o prijetnji tužbom glavnog glumca **Leona Lučeva** kojem producent nije isplatio navodno tek mali ostatak pozamašnog honorara.

Festivalski žiri predvođen **Ninom Violić** kao tri najbolja filma izdvojio je "Pismo ćaci" **Damira Čučića**, "Ljudoždera vegetarijanca" **Branka Schmidta** te "Sonju i bika" **Vlatke Vorkapić**, dok su kritičari "Sonju i bika" zamijenili "Haliminim putom" **Arsena A. Ostojića**. Zanimljivo, i publika je (nagrada Zlatna vrata Pule) prednost dala turobnoj, ali vrlo emotivnoj

Ostojićevoj drami pred populističkom (romantičnom) komedijom Vlatke Vorkapić, koju je žiri, na opće iznenađenje, nagradio Zlatnom arenom za scenarij (plus nagrade za najbolju glazbu i kostimografiju).

Mistifikacijsko raskrinkavanje

S druge strane, neusporedivo ambicioznijem i svakako uspješnijem ostvarenju Arseno Ostojića, članovi žirija dodijelili su tek Zlatnu arenu za najbolju žensku sporednu ulogu (**Olga Pakalović**). "Halimin put" nesumnjivo jest film kojem se na ideološki planu može prigovarati - scenarij **Fede Isovića**, među inim, sadrži motiv radikalne nacionalno-vjerske netrpeljivosti u ruralnom bosanskom kraju kasnih 1970-ih, što se može shvatiti i ka obračun s (ljevičarskim) mitom o multikulturalnoj skladnosti u socijalističkoj Jugoslaviji i napose Bosni, no to, nazovimo ga, raskrinkavanje istovremeno se i samo doima mistifikacijskim, samo u drugom pravcu i sukladno, što je kritika već primijetila, dijelu očekivanja zapadne publike.

Drugi dio radnje zbiva se nakon završetka zadnjeg rata, pove-

Šarm dvije generacije: glavna ženska uloga Ana Karić i sporedna Olga Pakalović (Foto: Ploest)

Festivalski žiri predvođen Ninom Violić kao tri najbolja filma izdvojio je "Pismo ćaci" Damira Čučića, "Ljudoždera vegetarijanca" Branka Schmidta te "Sonju i bika" Vlatke Vorkapić, dok su kritičari "Sonju i bika" zamijenili "Haliminim putom" Arseno A. Ostojića

zujući se s prvim dijelom u cjelinu što želi doseći razmjere grčke tragedije kroz priču o nerotkinji koja potajno posvaja nećakinjino dijete začeto s inovjercem, dijete koje će naposljetku postati žrtvom svog oca, dobrog, ali slabog čovjeka koji se nije snašao u ratnim bujicama što su na njemu ostavile neizbrisiv trag. Narativno, dramaturški i idejno "Halimin put" nastavlja se na prethodni Ostojićev film "Ničiji sin" (prema scenariju Mate Matićića), no intonacija je daleko smirenija, a ruralna ambijentacija u redatelju je pobudila i poetične sklonosti - sekvenca u kojoj se zimski pejzaž povezuje s etnografskim momentima možda je i redateljski vrhunac ovogodišnje Pule. Na žalost, u preplitanju vremenskih razina Ostojić-

ću su se omakli i stilski neuvjerljivi, opetovani flešbekovi nasilnog odvođenja Halimina (**Alma Prica**) supruga i sina u smrt, a i završno postavljanje još jedne, najveće tajne filma posve je nepotrebno; u tim trenucima diskretnost "Halimina puta" popustila je pred prenaplašenošću karakterističnom za "Ničijeg sina". Bez obzira na taj i druge prigovore, Ostojićev film ostvarenje je koje svjedoči o umješnosti i povremenoj dojmiljivosti nadahnutosti svog glavnog tvorca, što još uvijek nije česta pojava u igranofilmskom segmentu hrvatske kinematografije.

O najboljem filmu festivala, Schmidtovom "Ljudožderu vegetarijancu", kojeg je žiri nagradio Zlatnom arenom za režiju, za glavnog glumca (**Rene Bi-**

torajac), kameru, scenografiju i masku, a kritičari Oktavijanom za najbolji film, već smo pisali u doba njegove kino distribucije. Iznenađujući, ali ne i nezasluzeni dobitnik Velike zlatne arene za najbolji film, "Pismo ćaci" (tu je nagradu prvi put dobio film neprikazan u Areni), obrađen je u prošlotjednom festivalskom izvještaju.

Nezavisna ostvarenja

Ostala dva nezavisna ostvarenja ovogodišnje Pule - "Slučajni prolaznik" vodećeg domaćeg nezavisnog producenta **Joze Patljaka**, te "Košnice", projekt zagrebačke ADU koji je objedinio debitanta **Igora Šeregija** i još četvoricu studenata filmskih škola u Engleskoj, Njemačkoj, Češkoj i

Izraelu - naišli su na neusporedivo slabiji prijem.

"Košnice" zaslužno, jer riječ je o pet tankih priča neuvjerljivo isprepletenih u jednu cjelinu, a "Slučajni prolaznik" posve nezasluzeno. Naime, Patljakov redateljski debi ne iscrpljuje se samo u pionirskoj primjeni 3D tehnologije. Mnogo važnije je da je autor uspjelo izgraditi osebujan svijet djela čiji su protagonisti klošari alternativne ikonografije, te da je umješno primijenio minimalističku dramaturgiju blagih varijacija dva-tri osnovna motiva koji vrlo lagano kreću prema kulminaciji. Sado-mazohistički tonovi u apartnom erotskom odnosu dvoje glavnih likova (**Igor Hamer** i **Elizabeta Kukić**) dobrodošao su začim gotovo unisono naruženog filma, koji međutim u skorijoj budućnosti vjerojatno čeka daleko naklonjenija revalorizacija.

Potonju će teško dočekati tv-produkcija "Zabranjeno smijanje" **Davora Žmegača**, koji je nakon tri iznimno blijeda kino filma, adaptirao komediju **Mire Gavrana** o ljubavno-preljubničkim odnosima. Najsolidniji je to dosadašnji rad jednog od većih antitalenata hrvatske kinematografije (s epizodom **Draška Zidara** kao najduhovitijim sastojkom), no rad koji istoj kinematografiji ne donosi baš ništa.

Sasvim je drugi slučaj s omnibusom "Zagrebačke priče 2" producenta **Borisa T. Matića**. Taj film potvrđuju nade polagane u **Saru Hribar** kroz prilično suptilnu priču o mladim roditeljima pred razvodom, te otkriva talent **Hane Veček** u fino sjenčanoj minimalističkoj studiji odnosa oca i kćeri. Zanimljiv je i **Josip Visković** u storijski o dečku ekspresivne fizionomije i njegovoj simpatično razmaženoj curi slatkici, a intrigantna je, iako ne posve uspješna, epizoda **Ivana Sikavice** (prema scenariju **Ivana Skorina**) o osebujnom nadmetanju oca i sina.

Humoreska **Alda Tardozića** o pretjeranoj brizi roditelja za dijete trivijalna je no zabavna, a najproblematičniji sastojak omnibusa igranofilmski je debi **Radislava Jovanova Gonza** koji u storijski o ljubavi dvije mlade lezbijke nije uspio neutralizirati patetično-pretenciozne dijaloge scenaristice **Jasne Žmak** u središnjici, ali je zato kreirao prilično dojmiljiv okvir s igračkim dijalozima i poljupcima na početku, te pokrovom od crvenih listića na golom tijelu **Judite Franković** na kraju priče i filma.